

FERSKVANDSFISKERIBLADET

Udgivet af Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark – Anno 1902

Nr. 4 - 116. årg. August/September 2018

Ny medlemsforening hos ferskvandsfiskerne

Tværfaglig interesseorganisation for
lystfiskeri - ferskvandsfiskeri - akvakultur og bredejerinteresser

Formanden skriver...

Sæl problemer

Efter opfordring fra Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark og Lodsejerforeningen ved Skive-Karup Å, reagerede den daværende miljøminister hurtigt med en bekendtgørelse om sæler i vandløb. Rent praktisk har Lodsejerforeningen ved Karup Å søgt om bortskydning af sæler på foreningens område fra Karup by til Limfjorden. Hvis man ser en sæl, vil der være 3-4 telefonnumre på lystfiskernes hjemmeside, man kan kontakte.

Enhver lodsejer fra Karup by til Limfjorden med riffeltegn, må skyde sæl på egen jord. Vildebibiologisk Station på Kalø stiller en fryser op ved formanden, da de ønsker de døde sæler opsamlet og lagt i fryseren for nærmere undersøgelse – fin ordning uden unødvendig administration!

Signalkrebs:

Herning Kommune har som den eneste kommune i Danmark (sikkert i god mening), forlangt af deres lodsejere, at de skal søge om tilladelse til at fange signalkrebs ved Fiskeristyrelsen i Nykøbing Mors. Problemet er bare, at fra 1. august til 15. oktober må alle lodsejere fiske efter krebs, fordi ministeriet efter flere år ikke er kommet med en fangstperiode og med en betegnelse af fiskeredskabet, så for nuværende er krebetegner - lig med regler for rusefiskeri efter ål.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark har bedt Herning Kommune om at tilbagekalde kravet om ansøgning for fiskeri af signalkrebs for deres lodsejere.

*Niels Barslund, formand
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark*

Indholdsfortegnelse

Tørke giver problemer i vandløb	3	Fiskeparker snydes hver eneste dag.....	14-15
Tangeværket skal producere fjernvarme	4-5	Forening med spændende historie	16-26
Klage over Viborg Kommune om Tange-værket	6-7	Skånsom grødeskæring giver sjældne planter	27
Svendborg siger nej til restaurering	8	Ferskvandsfiskeriforeningen på §7-møde	29
Ny bog om geddens biologi og økologi	11-13	Kort Nyt.....	30

Tørke og varme er hård ved vandløb

Laks kan flere steder ikke genudsættes, fordi vandet er for varmt

Det er mange år siden tørke og det varme vejr har skabt så store problemer for lystfiskeriet, som tilfældet har været i år. Temperaturen i vandet i sommermånederne er nemlig nået så højt op i de store midt- og vestjyske laksevandløb, at laks ikke kan tale at blive genudsat i åerne, hvor vandtemperaturerne flere steder har passeret 18 grader.

Både sammenslutningen ved Store Å og Skjern Å Sammenslutningen opfordrer derfor til, at man ikke fisker i vandløbene, når temperaturen har passeret 18 grader.

Søren Larsen, der er bestyrelsesmedlem i Skjern Å Sammenslutningen, siger godt

nok, at man ikke har nogen hjemmel til at forbyde at genudsætte laksen, da der ikke findes regler for, hvor varmt vandet må være i et vandløb, hvis man har opbrugt kvoten og derfor ikke må hjemtage flere laks.

Både Skjern Å og Storåen har kvoter for, hvor mange laks lystfiskerne må hjemtage. I den nedre del af Skjern Å er kvoten for de store laks f.eks. allerede opbrugt, fortæller Søren Larsen til TV Midtvest.

- Laksen danner mælkesyre, når den kæmper på krogen, og når det er varmt har den svært ved at komme af med mælkesyre igen. Derfor er der en forhøjet dødelig, og det kritiske punkt er de 18.

Tangeværket

skal producere varme

En hidtil uopdaget energikilde skal forsyne Bjerringbro med fjernvarme

Der er fortsat strid om fremtiden for Tangeværket i Gudenåen. På det seneste har der været planer om et kæmpeprojekt om, der skulle forsyne i første omgang Bjerringbro, Rødkær-

bro, Ans og Ulstrup med fjernvarme fra en hidtil uopdaget energikilde som en slags varmepumpe af meget store dimensioner, men samtidig er der også fremsat forslag om, at lukke Tangevær-

ket og omdanne det til energimuseum og anlægge et langt omløbsstryg. Disse planer er ikke nye, men de kan betyde, at det store projekt om at lade Tangeværket gå ind i en produktion af fjernvarme, nu hænger som en mørk sky over fjernvarme-projektet, og se- nest har det skabt utilfredshed med, at Tangeværket ikke er blevet informeret og inddraget i en offentliggjort rapport om et fælleskommunalt projekt, som kommunerne, Viborg, Silkeborg, Favr- skov og Randers har indledt.

De skitser, der nu truer Gudenåcentra- len, Tangeværket på dets eksistens, er stik imod en forholdsvis friske flertalsbe- slutning i Viborg Byråd, hvilket forvirrer bestyrelsesformand ved Tangeværket, Jens Over Simonsen.

- For ikke ret lang tid siden, vedtog by- rådet i Viborg at give os en tilladelse til at producere grøn energi uden tidsbegræns- ning. Nu har Viborg Kommune og deres embedsmandsværk så været med til at

udarbejde og anbefale en løsning, der betyder at vi skal lukke. Jeg har arbejdet med energi i 25 år, og jeg har aldrig ople- vet noget så modsætningsfuldt, siger Jens Ove Simonsen til "Midtjyllands Avis".

Demonstrations-projektet går ud på at udnytte al den producerede strøm fra Tangeværket i et varmepumpeanlæg og dermed øge mængden af vedvarende og grøn energi fra de 11.500 MWh

Elektricitet til et udbytte på ca.35-38.000 MWh fjernvarme om året.

Demonstrationsanlægget vil maksimalt hente 0,8 grader varme ud af det gen- nemstrømmende vand, men ved at hive halvanden grad ud af den gennemsnitlige vandgennemstrømning, vil vi kunne le- vere varme til hele Århus by, fortæller di- rektør hos Tangeværket Rasmus Lambert.

Læs også om Ferskvandfiskeriforenin- gen for Danmarks klage til Natur- og Miljøklagenævnet over at Viborg Kom- mune ikke vil foretage en miljøvurde- ringsrapport over fjernvarmeprojektet på siderne 6-7.

NYETABLERING AF DAMBRUG - OMBYGNING AF DAMBRUG

Standard moduler - let - enkelt - økonomisk

Findes i 2 og 3 mtr. stykker

- Brugsmodel- beskyttede dambrugs- kegler i beton.
- Montage i én arbejds- gang.
- Sikker gulv- forbindelse.
- Hurtigt videre

GIVE ELEMENTER, SÅ ER DU SIKKER!

- Standard- elementer på "mål"
- Lynhurtig montering gerne i sam- arbejde med din entreprenør

Konsulent Torben Jensen, Give Elementfabrik A/S, tlf. 75 73 26 76 Tilbud, brochurer, konsulentbesøg ufb.

Klage over kommune

i sag om Tangeværket

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark er uenig med Viborg Kommune om miljøvurderingsrapport

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark er uenig med Viborg Kommune i sin afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en miljøvurderingsrapport for et varmeprojekt ved Tangeværket.

Baggrunden er, at Viborg Kommune den 23. januar 2018 har modtaget en

ansøgning om et projekt om at etablere en varmepumpe i Tangeværket, som skal levere fjernvarme til Bjerringbro. Projektet er omfattet af en bekendtgørelse fra 2017, hvorefter kommunen skal vurdere om anlægget på grund af des art, dimensioner eller placering

Nok den mest fotograferede bygning i Ferskvandsfiskeribladet gennem de seneste 25 år – Tangeværket i Gudenåen.

må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet, så der skal udarbejdes en miljørapport.

På vegne af lokale lyst-og sportsfiskerforeninger, bredejere, erhvervsfiskere og dambrugere har Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark den 18. juni 2018 fremsendt en klage til Natur- og Miljøklagenævnet vedrørende den trufne afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes miljøvurderingsrapport for varmemprojektet ved Tangeværket.

Viborg Kommune meddeler, at det ansøgte projekt ikke kræver miljøvurdering. En afgørelse, der er oplyst truffet i henhold til en bekendtgørelse nr. 448 af 10. maj 2017.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark er af den opfattelse, at der ikke på det foreliggende grundlag, kunne træffes en sådan afgørelse.

”Vi finder, at der ved afgørelsen fra Viborg Kommune omkring Tangeværket, skal foretages

VVM-screening og udfærdiges VVM-regørelser, hvor bl.a. bassingrundlaget før etablering af dæmning og opstemning indgår, og hvor også de allerede opståede skader på den oprindelige natur indgår.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark finder, at den nye udbygning og anvendelse af de tidligere etablerede turbiner, er så stor en nyetablering og ændring af det oprindelige formål, at der skal foretages de nødvendige miljøændringer.

Vi finder endvidere at projektets ændring af vandtemperaturen, er så stor en ændring af de naturlige forhold, at der også i forbindelse med disse ændringer skal foretages de nødvendige naturvurderinger.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark skal derfor afsluttende igen påklage den trufne afgørelse med den konsekvens at den foretagne afgørelse tilbagekaldes, og der efterfølgende foretages miljøvurderinger”.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,

15. oktober og 15. december.

Sidste frist for rettidig

indlevering af annoncer, er den

20. i måneden før udgivelse.

REPARATION AF DAMBRUG

Udførelse af nye kummeanlæg

Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S

- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing

Tlf. 9733 5360

info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

Svendborg:

Nej til vandløbsrestaurering

Kommunen ønsker ikke Hundstrup Å ved Gundestrup tilbage i sit gamle naturlige løb

Det er kulturhistoriske interesser som denne her der er årsag til kommunens nej til at fjerne en faunaspærring i Hundstrup Å.

Svendborg Kommunes afdeling for Byg, Natur og Miljø har ikke ønsket at få gennemført en vandløbsrestaurering i Hundstrup Å ved Gundestrup Mølle. Årsagen er de kulturhistoriske interesser, hedder det i kommunens afslag.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark har på vegne af lokale lyst- og sportsfiskerforeninger og medlemsinteresser påklaget Svendborg Kommunes afgørelse. I Statens Vandområde for det Sydfynske Øhav er Gundestrup Mølle udpeget som indsats, hvor der skal fjernes en fauna-

spærring, men den indsats ønsker kommunen altså ikke at efterleve. Så derfor altså klagen fra

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, som er af den opfattelse, at der ikke på det foreliggende grundlag kan træffes en sådan afgørelse som den Svendborg Kommune har truffet.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark finder, at de udarbejdede forslag til omlægning af åen vil give rigelig med muligheder for at tilgodese og ikke vil medføre fjernelse af kulturhistoriske værdier.

Sjælden dansk fisk i fare for helt at uddø

Det skønnes, at der kun er 3500 eksemplarer af Nordsøsnæblen tilbage i hele verden

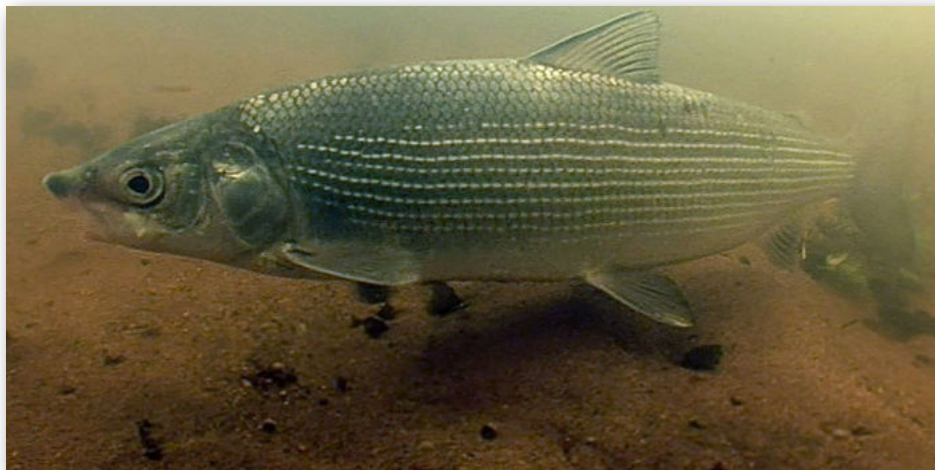
En gruppe danske forskere skriver i en artikel i det anerkendte tidskrift Nature Science, at den danske fisk nordsøsnæbel risikerer at uddø, hvis myndighederne ikke griber ind, fortæller TV SYD. Fisken lever kun i den danske del af Vadehavet, og seneste optælling fra 2014 viser, at der kun er ca.3500 voksne fisk af arten tilbage i hele verden, skriver forskerne.

Nordsøsnæblen var tidligere ret almindelig i havene omkring Danmark, Tyskland og Holland, men antallet er de

seneste årtier svundet ind til nogle få tusinde.

Selv om Vadehavet er et beskyttet naturområde, og snæblen er beskyttet under Bern-konventionen, så bliver der gjort alt for lidt for at bevare fisken, mener forskerne.

- Siden 1992 har Danmarks indsats begrænset sig til at lave estimater for bestanden, utilstrækkelig regulering af skarven og mislykkede projekter med at genoprette levestederne, skriver forskerne i deres kritik.

Den udrydningstruede snæbel – her Hvideå-systemet.

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm).....	kr. 2.250,-
1/2 side (131 x 94 mm).....	kr. 1.400,-
1/3 side (131 x 60 mm).....	kr. 1.250,-
1/4 side (131 x 44 mm).....	kr. 1.000,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,

15. oktober og 15. december.

Sidste frist for rettidig

indlevering af annoncer, er den

20. i måneden før udgivelse.

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til:

Pia Lund Hasselgren

Rabøl A/S

Søndergården 8

9640 Farsø

Tlf. 98 63 10 61

e-mail: ferskvand@rabol.dk

Uden kendskab til snæblens foretrukne leveområde er det umuligt at beskytte fisken eller sikre en forøgelse af bestanden.

- Vi har et presserende behov for at forstå, hvorfor bestanden fortsat er svinde, før der kan laves effektive tiltag for at bevare den, skriver forskerne.

Bo Øksnebjerg, generalsekretær i WWF Verdensnaturfonden, kritiserer regeringen for "bare" at se til, mens snæblen uddør.

- Hvordan skal vi forvente, at andre lande beskytter deres næsehorn, når rige Danmark ikke går all in på at få snæblen på ret køl igen, siger han.

-Vi har ikke engang viden om, hvorfor snæblen går tilbage. Det mindste ministeren kunne gøre, var at sikre forskning af fiskens leveområder og dens biologi. Det er jo ikke nok at konstatere, at det, der har været forsøgt, ikke virker.

Generalsekretær i WWF Verdensnaturfonden, Bo Øksnebjerg: -Hvordan skal vi få andre lande til at beskytte deres tigere og næsehorn, mens vi ser passivt til, mens bestanden af snæbel uddør?

Bog om geddens biologi i dansk-svensk fællesskab

Bog på 420 sider og mere end 30 forfattere samler den forskningsmæssige viden om vores top-rovfisk

Lektor Christian Skov, DTU Aqua har sammen med sin svenske kollega, professor P. Anders Nilsson fra Lunds og Karlstad Universiteter udgivet en ny bog om geddens biologi og økologi. Det er mere end 20 år siden, der sidste blev skrevet en bog, som samler den forskningsmæssige viden om gedden – en fisk der spiller en central rolle i økosystemet i søer, åer og dele af Østersøens brakvande, og som er mål for mange lystfiskeres anstrengelser med stang og snøre.

Den nye bog "Biology and Ecology of Pike" udkommer på det amerikanske forlag CRC Press.

Lektor Christian Skov siger i DTUs nyhedsbrev, at gedden er en vildt fascinerende fisk, som gennem tiden har haft et mystisk skær omkring sig. Samtidig er den en meget vigtig fisk i det rekreative fiskeri i hele dens udbredelsesområde og ikke mindst i Danmark. Som et led i DTU Aquas forvaltningsberedskab for det rekreative fiskeri er det naturligt, at tager teten om at få opsamlet og sammenfattet den nuværende viden om geddens biologi og forvaltning.

Resultatet er blevet en bog med 14

kapitler skrevet af mere end 30 forfattere. Blandt kapitel-forfatterne er foruden Christian Skov også Lene Jacosen, der bl.a. har arbejdet meget med gedebestande i Storstrømmen og Stege Nor, og Dorte Bekkevold fra DTU Aqua.

I alt har DTU Aqua bidraget til 6 af de 14 kapitler.

Bogen tager primært udgangspunkt i de seneste 20 år videnskabelige udgivelser og beskriver gedden på individ og bestandsniveau og dens samspil med økosystemet. Desuden beskæftiger en del af bogen sig med, hvordan gedden bedst forvaltes, f.eks. gennem forbedringer af dens levesteder i de økosystemer, hvor bestanden er udfordret.

Som noget nyt i forhold til tidligere værker om gedden, handler et af kapitlerne specifikt om, hvordan man bedst forvalter lystfiskeri efter gedde. Kapitlet har et betydeligt omfang og afspejler

både, at rekreativt fiskeri i dag er en vigtig fritidsaktivitet for mange mennesker, og at gedden i den forbindelse er en meget skattet fisk, som skal forvaltes på et videnskabeligt grundlag for at sikre bæredygtige bestande.

Lige så afholdt gedden er i de områder, hvor den hører hjemme naturligt, lige så hadet er den i områder, hvor den er indført, f.eks. i en række amerikanske stater. Her betragtes de som en invasiv art svarende til, hvordan man i Danmark ser på f.eks. sortmundet kutling og signalrebs. Et af bogens kapitler præsenterer netop dette problem, og hvad man indtil nu har gjort for at løse det.

Dramatisk kik i gabet på en gedde.

Gedden har gennem tiderne være omgivet af et mystisk skær, nu sættes dens liv på plads i en ny bog på 420 sider.

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for Danmark

Formand

Niels Barslund (ansvarshavende redaktør)
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.
Tlf. 9745 2046 · Mobil 29 26 51 11
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand

Max Thomsen, Gl. Viborgvej 405, Ålum,
8900 Randers. Tlf. 8646 6053-2081 6053
maxgjerrild@elromail.dk

Medlemsskab og kontigent

Personligt medlemsskab kr. 520,- årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemsskab kr. 1.040,- årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kontorhjælpen

Gitte Underbjerg, NP Danmarksvej 79,
8732 Hovedgård
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Telefontid alle hverdage kl. 08.00-13.00
Tlf. 51 24 02 11

Aqua-Dam

Jens Kristian Nielsen, Toftvej 14,
6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 60 77 · Fax 97 32 61 77
aquadam@post9.tele.dk

Bestyrelse

Akvakultur

Peter Holm tlf. 9868 6257 / 2275 9729

Erhvervsfiskere

Leif Olesen tlf. 7578 2201 / 2324 4410

Lystfiskere

Max Thomsen tlf. 8646 6053
Hilmar Jensen tlf. 4029 6881
Torben Salling tlf. 9868 3381
Bjarne Bach tlf. 2169 9200

Bredejere

Schneider Philipsen tlf. 9745 2271
Niels Barslund tlf. 9745 2046
Claus Nielsen tlf. 9855 5033 / 4046 0333

Fiskeparker snydes

hver eneste dag

Det frie system med betaling i en kagedåse er i fare

Fiskeparker i Nordjylland oplever dagligt at blive snydt for betaling, fortæller DR i en artikel om fiskeparker. Får man lyst til jordbær eller nye kartofler på en lun sommerdag, kan man typisk finde dem liggende frit fremme i en bod ved landevejen, og det forventes naturligvis, at man betaler den pris,

der er reklameret med. Nogenlunde på samme måde foregår det ved mange af landets put-and-take søer, hvor man fra tidlig morgen til sen aften kan kaste snøre ud efter de fisk ejeren har sat ud. Men det er ikke alle, der husker at betale!

*Det er vel ikke urimeligt, at betale for en fisketur i så smukke omgivelser.
Foto: Christine Nørgaard, DR Nordjylland.*

Det oplever man i hvert fald ved flere nordjyske put-and-take-søer.

- Det er helt klart et stigende problem herude ved mig, desværre, fortæller Jacob Frejlev, der er forpagter af Ny Thorup Fiskepark ved Brønderslev.

Omkring 12.000 besøgende kikker i løbet af et år forbi Ny Thorup Fiskepark, men i gennemsnit er der hver dag én eller flere gæster, der undlader at betale, vurderer Jakob Frejlev.

-Vi har løbende kontrol via opsynsfolk, der kommer herud på alle tider af døgnet, og på den måde tager vi en masse, der vil snyde os, fortæller han.

Prisen for at fiske ved søen i tre timer er 120 kroner pr. fiskestang, man har i brug, og har fiskerne stort held med deres fiskeri og lander op til ti fisk, kan det give os et minus på 7-800 kroner.

De penge mangler vi jo, når vi skal sætte fisk ud, og det er brandærgerligt for dem, der kommer efter, siger han.

Også ved Kinnerup Put & Take i Vodskov,

oplever man, at der er gratister ved søen. Det er stort set hver tredje af vore kunder, der ikke betaler, fiskere med for mange stænger eller ikke overholder tidspunkterne, fortæller forpagter Søren Birkedahl.

I flere tilfælde er det udlændinge, der enten direkte forsøger at snyde os, eller ikke helt forstår reglerne.

Hos Danmarks Sportsfiskerforbund er man bekendt med problemerne.

- Det er noget, vi kan genkende, men det er svært at vurdere om det er et stigende problem. Det er i hvert fald et forbundet svineri, siger Kaare Manniche Ebert, der er fiskeribiolog hos forbundet.

Han frygter, at problemet kan vokse sig stort, og at man bliver nødt til helt at ændre betingelserne til at have en meget mere restriktivt måde at gøre det på og ikke som i dag, hvor man kan putte nogle penge i en kagedåse og så fiske fra klokken fire om morgenen, hvor fiskene bider bedst. Lovbryderne spiller hasard med det system, siger han.

Plantebaseret ål er nu mulig

Inden længe vil det være muligt at spise ål, der intet som helst har med ål at gøre. Der er tale om et udelukkende plantebaseret alternativ, skriver "Fødevarewatch" ifølge Fiskeri Tidende.

I løbet af 2018 regner den japanske grossist Nishimoto nemlig med at kunne tilbyde et plantebaseret alternativ til ål lavet på aubergine.

Det er ikke kun ål, der fremover vil

kunne fås i et plantebaseret alternativ. Også Tun – som blev introduceret sidste år – er allerede på markedet som fisk fremstillet af planter.

Tunen er lavet på tomater, soya uden GMO, filtreret vand, sesamololie og sukker.

Det bliver den New York-baserede virksomhed Ocean Hugger Foods, der skal fremstille den plantebaserede tun og ål.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark har fået nyt medlem med fantastisk historie:

Fiskerne i Rudbøl og Omegns Fiskeriforening har på et areal ved Vidåen, indenfor sluserne i Højer anlagt

Historien går helt tilbage til 1506,
og siden da har ålefiskerne i Vidåen
oplevet store omvæltninger

et lille fiskerfrilandsmuseum, så man kan opleve fiskernes liv for 100 år siden.

Tekst: Henning Nielsen
Foto: Viola Nielsen

På seneste generalforsamling i Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark kunne foreningens næstformand, Max Thomsen, i bestyrelsens beretning oplyst, at en ny forening, Rudbøl og Omegns Fiskeriforening, havde meldt sig ind som medlem hos ferskvandsfiskerne, og det skulle vise sig at blive et meget spændende bekendtskab, vi dermed alle fik.

Formand for Rudbøl og Omegns Fiskeriforening, Hans Thyssen Nielsen, har som de fleste andre af foreningens medlemmer, tilbragt hele sit liv i og omkring Rudbøl og Højer.

Vi har efterfølgende været på en reportagerejse til Rudbøl og Omegns Fiskeriforening i området ved Rudbøl-Højer, og det blev på mange måder et spændende besøg – så der skal også lyde et rigtigt stort velkommen til vores nye forening.

Formanden for Rudbøl og Omegns fiskeriforening er Hans Thyssen Nielsen, og han gav sammen med to andre fra bestyrelsen, Søren Madsen (kasserer) og Leif Winther (næstformand) os en rigtig spændende rundvisning på den egn, som der er historiske kendsgerninger om fiskeriet helt tilbage til 1506.

Den gang handlede det en hel del om ål, fiskerettigheder og i virkeligheden kampen for det daglige brød. Det var nemlig sådan, at dem, der var fiskere havde 50 pct. af deres udkomme netop ved fiskeriet, mens 25 pct. af deres indtægter kom fra landbruget, mens 25 pct. var alt andet, bl.a. transport af varer op til Tønder. Det kunne foregå ved at stage fartøjet fra Rudbøl op gennem åløbet til Tønder, og det var helt almindeligt, at de ca. 100 fiskere, der havde fiskerettigheder den gang stod for de mange transporter, der holdt Tønder i gang som en ret livlig købstad.

Fiskerettigheder var forbundet med de fleste ejendomme, der grænsede op til sø eller vandløb.

I dag er der kun 15 fiskere tilbage, men de er til gengæld meget tro mod deres bierhverv, som dog slet ikke kan brødføde dem i dag, hvor de vel nærmest må betragtes som en slags "bierhvervsfisker"

Vidåen snor sig smukt gennem marsken og er på nogle strækninger også grænse mellem Danmark og Tyskland.

eller slet og ret som fritidsfiskere, der har særlig tilladelse til at afsætte deres fangster.

Foreningens formand, Hans Thyssen, er således uddannet bankmand. Han er født i en landbrugsejendom tæt op til den dansk-tyske grænseovergang ved Rudbøl, og han glemmer aldrig stormfloden i november 1962, hvor det dog lykkedes ham, at være med til at redde familiens over 120 får op på digerne ved Rudbøl. Han måtte så senere sikre sig hjemvej på toppen af digerne gennem Tyskland, og da han nåede hjem, stod vandet op til trappen, men ingen dyr eller mennesker kom noget til ved den stormflod.

Under besøget i grænseområdet fik vi en fantastisk tur i marsklandet i bil på top-

pen af gamle diger ud mod Højer sluse. Det var fantastisk at opleve det flade marskland med den meget høje sommerhimmel og et rigt fugleliv. Et sted stod der således fire usædvanlig flotte havørne foran os på diget, åbenbart meget overrasket over den bil, der kom kørende i mod dem – muligvis har det været et kuld havørne-unger, det var en helt fantastisk oplevelse.

Her oppe fra toppen af diget var der en speciel smuk udsigt over det flade land med græssende køer og får. På højre side have vi Videåen og vi kunne langt ude hele tiden ane det fremskudte dige.

Hans kunne fortælle om, at der langt tilbage gennem tiderne var gået ca. 150 år for hver gang der kom et nyt dige,

Marskengene er mange steder krydset af grøfter og mindre vandløb, og for at kunne komme rundt i marsken benyttes stadigvæk springstokke, som den Hans her viser frem.

Bestyrelsesmedlem Leif Winther .

og fiskerne havde altid haft fiskeretten i kanalen ude fra og indtil slusen, men det betyder også at strækningen, hvor fiskeretten eksisterer, flyttes længere ud, hver gang en ny sluse etableres.

I og med at der gennem årene er oprettet nye diger, er der også kommet større og større græsningsarealer, men marsken bag digerne er også blevet til omfattende naturområder, hvor der nogle steder høstes siv til stråtage.

Efterhånden er der også skudt nye huse op bag digerne på marsken, og i de fleste tilfælde er der tale om feriehuse, ligesom da også nogle af de gamle marskhuse er blevet ombygget til udlejning.

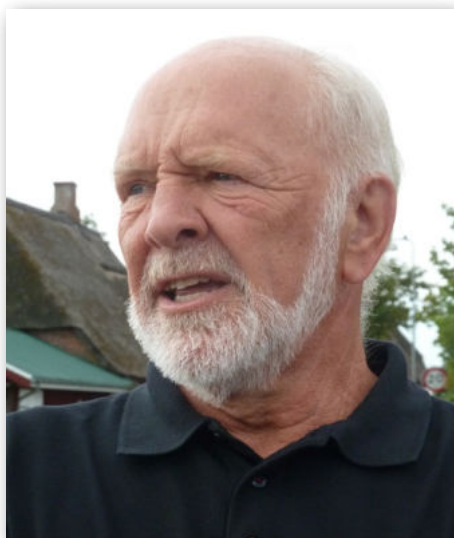
Rudbøl og Omegns Fiskeriforening har nogle dispensationer med hensyn til fiskeriet, bl.a. må de godt fiske med ruser, der vender med strømmen. Det er for at

undgå, at ruserne fyldes med siv og andre plantedele. De fiskere, der har fiskerettigheder, skal faktisk indgive beretning til Fiskeristyrelsen, Skattevæsenet o.l. om deres fangster lige som andre ferskvands-erhvervsfiskere i Danmark.

Fiskebestanden i Vidåen er ikke typisk for et vandløb, idet den har islæt fra både vandløb og hav. Dette skyldes dels at Vidåen er bred og dyb, at Rudbøl Sø indgår i vandsystemet, og at området er påvirket af Vadehavets tidevand.

Fiskefaunaen er derfor mere artsrig end andre danske vandløb og søer. Blandt rovfiskene kan vi nævne havørred og laks, der trækker op fra havet. Rovfisk, der kan træffes hele året, er bækkørred, gedde, aborre og sandart, hvor sandarten er en typisk søfisk.

Så er der også ål, som gennem mange

Søren Madsen, kasserer.

Hans Thyssen kender sin egns historie godt. Her fortæller han om den tyske del af Rudbøl Sø.

Indtil genforeningen i 920 hørte fiskerettighederne ved Rudbøl Søes tyske grænse til de huse, der gik ned til søen, men ved grænsedragningen frafaldt disse rettigheder.

hundrede år har været en udpræget fisk, ligesom brasen og skalle er en eftertragtet mede fisk. Endelig er Vidåen også et af de få steder i verden, hvor den totalt fredede laksefisk, snæbilen, findes (læs side 9-10) .

De har tjek på deres historie

Noget af det der gør et besøg hos vores nye medlemsforening særligt interes-

sant er, at de virkelig har tjek på deres historie, for netop som der er en del af fiskeriet, er de også en del af deres egn og deres historie. De fleste af foreningens medlemmer er født på egnen, og det er også derfor de har opnået fiskerettigheder, som ikke bare kan købes som et fiskekort. Fiskerettigheder er også noget der hører historien til – og i nogle tilfælde går rettigheder også tilbage i slægternes historie, f.eks til 1506, da den første sluse blev etableret ved Rudbøl Sø og fiskerne

havde ret til at fiske foran slusen.

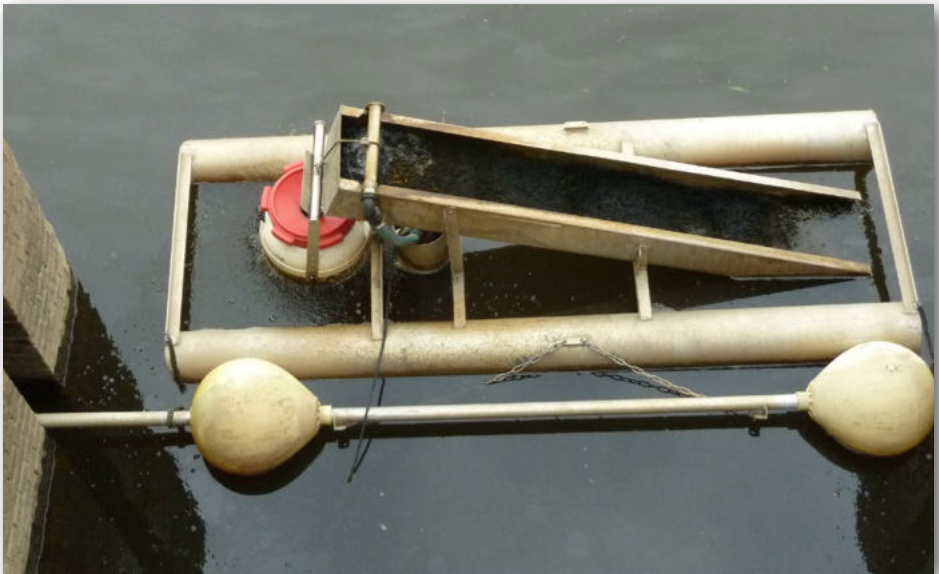
Det holdt dog ikke så længe, for allerede i 1511 indtraf en stormflod som ødelagde det hele. Først i 1555 fik Hertug Hans etableret et Højer-dige.

Ferskvandsfiskerne har gennem årene levet et broget liv, det har ikke altid været "en dans på roser", men på den anden side har man gennem årene forstået gang på gang at genrejse sig fra katastrofer og tragedier, der har også hersket sammen hold og inden byrdes støtte, og så er det usædvanligt som netop Rudbøl og omegns Fiskeriforening har tjek på de historiske kendsgerninger, og de har faktisk også oprettet et lille frilandsmuseum under titlen "Bådfolk ved Vidåen". Det ligger i Højer lige indenfor diget ved

Højer sluse, og det anbefales at benytte parkeringspladsen her og så er der ikke ret langt i gå-afstand til udstillingsarealet, der omfatter en del både som fiskerne har brugt i tidens løb, bl.a. er Hans Thysens egen båd blandt en af de udstillede.

Der er også et gammelt fiskerhus, bygget ca. 1870, der er også huse, hvor der kunne bo fire personer. De var godt nok beregnende til fiskere, men også til dem, der var med til at bygge diger, og det var i mange tilfælde også fiskerne, der udførte dette arbejde.

Udstillingen søger at give et tidsbillede fra tiden omkring 1900 - fra forrige århundredeskifte og frem til 1920 var der mere end 100 fiskere beskæftiget ved Rudbøl Sø og langs Vidåen. I dag er der

Her ses den transportable "glasåltrappe-trappe", placeret foran kraftværket i Rudbøl Sø ved Avntoft.

Fra fiskefrilandsmuseet i Højer ses her Hans Thyssens egen fiskerbåd, der også har været anvendt i et vikinge-spil.

kun 15 fiskere tilbage. Et af de synlige minder fra den første tid, er netop det gamle fiskerhus.

Med dette hus som centrum, lykkedes det i starten af 1990'erne at genskabe dette gamle fiskermiljø, for på denne måde at vise, hvordan en lille gruppe borgere levede, arbejdede og virkede for

over 100 år siden. Det var ingenlunde nogen luksustilværelse, der blev levet ved Vidåen af datidens mennesker som bestod af fiskere, landmænd og digebyggere.

Fiskeriforeningen for Rudbøl og Omegn fik fiskefrilandsmuseet etableret ved at stillet et areal til rådighed og søge øko-

nomiske midler ved at søge forskellige former for fonde.

Meningen var f.eks. at besøgende eller nogle af Vidåens fiskere kunne røge deres fisk i en opført røgeoven, men der har tilsyneladende aldrig været ild i ovnen, som derimod er blevet anvendt som skraldespand - fyldt op med tomme øldåser, mens låger og beslag er brækket af.

Glasål fanges og bæres over vejen

På den tyske side af Rudbøl Sø fanges en hel del glasål, som er kommet ind ude fra Atlanterhavet gennem slusesystemet ved Højer. Ved et kraftværk ved Aventoft i Vidåen er der tidligere gået mange glasål til i et kraftværks turbine, men de tyske myndigheder sørger nu for, at mange af de glasål, der vil videre ind til de europæiske flodsystemer, slipper helskindet uden om turbinerne i værket i Aventoft.

Det er godt nok lidt kompliceret men rimeligt effektivt, idet der er opført et trappeværk som opsamler glasålene, når det er sæson for indvandring mod de europæiske kyster, herunder altså også ind i Rudbøl Sø. I højsæsonen sørge tyske fiskere for, at de små glasål, der ledes ind i "ålefælden" ved Aventofter Strasse bliver tømt hver dag - båret over vejen i et net, for så at blive sluppet ud i den tyske å Smale på den anden side af vejen.

På den finurlige måde sikrer tyskerne sig udsætning af ål i de betydelige søområder og vandløb længere syd på, men en rimelig part af glasålene, de af strømmen føres mod Europa bl.a. gennem Højer

Sluser, forbliver dog i de danske fiskeres ruser – ikke så meget som i tidlige tider, men vi er da rimelig tilfredse, siger formanden for Rudbøl og omegns Fiskeriforening, Hans Thyssen Nielsen.

Fra klubhuset i Højer, hvor medlemmerne kan hygge sig – og hvor det oser af fiskeriets historie i Vidåen. Her ses Henning Jacobsen, som bor på den tyske side af grænsen.

Skånsom grødeskæring giver sjældne planter

Botanisk succes i Vesthimmerland med sjældne vandplanter i Sønderup Å

I Sønderup Å ved Skivum i Vesthimmerland vokser en sjælden variant af vandaks, som en naturlig krydsning mellem svømmende vandaks og langbladet vandlaks.

Miljøstyrelsen har registreret den sjældne vandaks i 2016 og igen i 2018 i forbindelse med overvågningen af naturen i vandløb. At der er tale om en krydsning af vandaks i Sønderup Å har

været kendt længe, og i 2016 fastslog vandaks-specialister forældrearterne ved hjælp af DNA-analyse.

- At de to sjældne krydsninger har kunnet overleve i Sønderup Å gennem en lang årrække, hænger formentlig sammen med, at der i en del af åen ikke er skåret grøde i mange år, og før det blev grøden skåret skånsomt med le, fortæller biolog Lars Bille fra Miljøstyrelsen.

En sjældenhed – krydsning svømmende vandaks og langbladet vandaks. Foto: Miljøstyrelsen.

Danmarksrekord for ørredyngel i tæthed - 27 ørreder pr. meters vandløbs bred i stryget ved Brøndbjerg i Villestrup Å.

På samme lokalitet er der også tidligere fundet en anden sjælden vandaks-krydsning, nemlig mellem kruset vandaks og langbladet laks.

Særlig i gruppe af vandaks-arter findes flere, som er følsomme over for grødeskæring, men også andre arter er følsomme overfor grødeskæring.

-Grøde er ikke bare grøde - men kan være udtryk for artsrigdomhed og en frodig natur. Der er mange forskellige former for grøde eller arter af planter i vandløbene, siger Lars Bille Hansen.

I Villestrup Å i Østthimmerland på stryget ved Brøndbjerg findes en særlig høj bestand af ørreder. I 2014 blev der målt Danmarksrekord i ørredtæthed på denne lokalitet - 27 ørreder pr. meter vandløbsbred. Siden 2010 skæres der ikke grøde på åens strækninger med største fald. Det gælder også for stryget ved Brøndbjerg. Her er Villestrup Å i god økologisk tilstand.

Skjern Å blev 540 meter længere

Skjern Å blev den 27. juni 540 meter længere, da et nyt vandløb blev indviet ved Hastrup Mølle.

Der er flyttet 12.000 kubikmeter jord, slam og sten, og nu er arbejde endeligt sluttet med, at fiskene har fået mere vand at boltre sig i.

Der har taget godt fire måneder at genoprette forløbet af Skjern Å, hvor formålet er at skabe fri passage for fisk og vandløbsinsekter uden om Hastrup Mølle.

Med genopretning er der nu 42 kilometer fri passage på den i alt 95 kilometer lange Skjern Å.

Indvielsen blev overværet af fiskeriminister Eva Kjær Hansen.

Det er Vejle Kommune, der har gennemført projektet, og det har kostet godt fire millioner kroner, men både EU og staten har også bidraget.

Bl.a. er der fjernet en 1,6 meter høj opstemning i Skjern.

Ferskvandsfiskeriforeningen

på §-7

Ønske om fredningsbælte ved saltfabrikken i Mariager

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmarks havde ønsket flere forslag til behandling på det seneste møde i det rekreative fiskeriuvalg – det såkaldte §-7-møde der foregik i Silkeborg den 26. juni.

Ud over drøftelse af den igangværende Fiskepleje, herunder orientering om de økonomiske rammer og vilkår for Handlingsplanen for Fiskepleje og indledende drøftelser af Handlingsplanen for Fiskepleje 2019, var der også en orientering om det store projekt, der er under opbygning vedr. udbygningen af lystfiskerstrategi, bl.a. blev det oplyst, at der er afsat første del - 8 millioner kroner som første del af i alt 32 millioner kroner

til et nyt Center for Kyst- og Lystfiskerturisme i Assens Kommune.

Ferskvandsfiskeriforeningen havde bedt om at få et punkt på dagsordenen vedr. Tangeværkets pligtudsætninger af fisk, ligesom man også havde anmodet om et særligt punkt om signalkrebs med på mødet.

Foreningen havde ligeledes bedt om, at få et særligt punkt vedr., dels helår fredning af laks i Randers Fjord og indførelse af et fredningsbælt ved udledning af saltfabrikken Mariager Fjord.

Referat fra §-7-mødet vil næppe foreligge før efter denne udgivelse af Ferskvandsfiskeribladet.

Åbent hus på "Fiskens Dag" ved Glenstrup Sø

Søndag den 9. september er det "Fiskens Dag", og der bliver mulighed for alle til at fiske gratis i Glenstrup Sø syd for Hobro.

Det er "Fiskens Dag", og lodseejerne vil gerne give alle en mulighed for at

opleve det smukke sø-landskab og også en fisk på fiskekrogen. Vær opmærksom på lokal annoncering om arrangementet, der foregår fra kl 10-15.

Kort Nyt

Fisker skød sæl Ved Bornholmt

En lokal fisker har skudt en gråsæl, og det skulle være første gang, det er blevet rapporteret efter at fiskerne fik tilladelse til at skyde sæler.

Det har siden maj 2014 været lovligt for fiskerne at skyde sæler indenfor 100 meter fra et fungerende fiskeriredskab.

I 2016 blev 17 jægere uddannet i at skyde sæler.

De sæljægere, der bestod kurset, må skyde gråsæler fra land eller fra andre fartøjer end fiskekuttere og med mindre rifler, hvilket har været et stort ønske fra fiskerne, da ordningen blev lavet. Afstanden til de faststående redskaber er øget til 500 meter, fortæller TV2 Bornholm.

Der må ikke skydes omkring Ertholmene, og de nedlagte sæler skal så vidt muligt forsøges bragt i land til forskning.

Borgmester vil droppe fiskeforbud

I en stor del af Københavns Havn er der forbud mod at fiske, og det vil fritids- og kulturborgmesteren nu gøre noget ved.

Faktisk er det forbudt at lystfiske i hele inderhavnen og kun tilladt i Sydhavnen, Nordhavnen og omkring Refshaleøen. Nu

mener fritids- og kulturminister Niko Grünefeld, Alternativet. Han har stillet forslag om, at man retter henvendelse til "By og Havn" for at udvide tilladelsen til lystfiskeri i havnen.

- Lystfiskeri er noget, som mange søger ud af byen for at dyrke, men det så interessant og fantastisk, at vi kan fange fisk i havnen og spise dem efterfølgende, så jeg synes, vi skal bruge den natur, der rent faktisk er i byen – ikke mindst den blå af slagsen, siger kulturministeren til TV2Lorry. Niko Grünefeldt tror også turisterne vil tage godt imod lystfiskeri i Danmarks hovedstad.

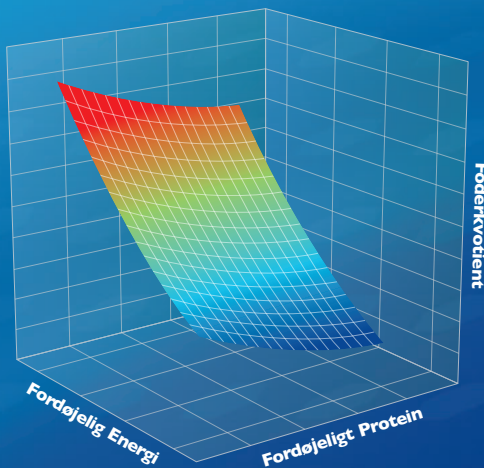
Hundredevis af ørreder døde

Dalby Møllebæk, der ligger i den sydlige del af Kolding, er blevet ramt af forurening, der har kostet flere hundrede ørreder livet. Det skriver Kolding Kommune i en pressemeddelelse.

Det er sket to gange indenfor de seneste dage i juli. Den ene forurening skyldes dieselolie, der sandsynligvis er hældt i kloakken.

- Vi kan være næsten sikre på, at forureningen kommer fra regnvandsriste i området, siger biolog ved Kolding Kommune Lotte Madsen.

Optimal ydelse, bedste resultat

EFICO Enviro 920 Advance er et foder, der er udviklet, så det leverer et konstant potentiale for vækst og foderkonvertering, baseret på et bredt udvalg af egnede råvarer.

BioMar leverer herved et foder, der har den bedste total-økonomiske ydelse.

- En lang række foderforsøg viser, at EFICO Enviro 920 Advance giver bedste foderkvoient og tilvækst
- Niveauer for fordøjeligt protein og aminosyreprofilen er optimale
- Altid samme indhold af de sunde EPA-DHA fedtsyrer
- Alle råvarer er omhyggeligt testet og dokumenteret
- Kun den bedste af hver råvaretype anvendes
- Bæredygtig udnyttelse af råvarer og minimal miljøpåvirkning

Alt til dambrug hav- og ålebrug

klækkedstve
transport og
iltfo
foder
fug
alup
balje
spande
handsker

Udlevering af varer:

Mandag-torsdag: 14.00-16.00
Fredag: 14.00-15.00

Alt i plastrør og slanger
og tilhørende fittings

*Vi er med til
at sikre bredden*

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg
Tlf. 70 23 12 18 • Fax. 76 59 50 20
mail@midtjysk-akva.dk
Se netbutikken på: www.midtjysk-akva.dk

Midtjysk Akva

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION

Henning Nielsen
Halsebyvej 30, 4220 Korsør, Tlf. 5838 7225
henviol30@gmail.com

INDLEVERINGSFRISTER

Indlevering af redaktionelt stof og annoncer til næste
blad skal ske senest **20. september 2018**.

TRYK

Rabøl A/S
Søndergården 8, 9640 Farsø, Tlf. 9863 1061

Annoncer:

Henvendelse vedr. annoncer til
Pia Lund Hasselgren
Rabøl A/S . Tlf. 9863 1061
e-mail: ferskvand@rabol.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail,
på diskette eller CD-ROM. Bladet påtager sig intet
erstatningsansvar som følge af trykfejl i annoncer.
Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis
foreningens officielle politik.

FORSIDEFOTO: Rudbøl og Omegns Fiskeriforening har
indmeldt sig i FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for
DANMARK, og vi har besøgt vores nye medlem, der
har en spændende historie bag sig i grænseområdet
Rudbøl/Højer. Se reportagen på siderne 16-26.

B

DANMARK

PP

FERSKVANDSFISKERIBLADET

N.P. Danmarksvej 79
8732 Hovedgård

